

Nd. 253. Tillaga til þingsályktunar [132. mál]
um þarþurrkstöð á Reykhólum.

Flm.: Sigurður Bjarnason, Birgir Finnsson, Matthías Bjarnason.

Neðri deild Alþingis ályktar að skora á ríkisstjórnina að beita sér fyrir því, að hraðað verði undirbúningi að byggingu þarþurrkstöðvar á Reykhólum í Austur-Barðastrandarsýslu. Skal stefnt að því, að ársframleiðsla hennar verði a. m. k. 1000 tonn af þurrum þara á ári þegar í upphafi með stækkunarmöguleikum síðar. Jafnframt verði undirbúin nauðsynleg löggjöf um stofnun og rekstur fyrirtækisins.

Greinargerð.

Um langt skeið hefur verið rætt um hagnýtingu og uppbyggingu hins forna höfuðbóls, Reykhóla á Reykjanesi í Austur-Barðastrandarsýslu. Nefndir hafa verið settar á laggirnar og þær unnið margvislegt rannsóknar- og undirbúningsstarf. En lítið hefur orðið úr framkvæmdum, þegar undan er skilin tilraunastöð í jarðrækt, sem þar hefur verið reist. Nú hefur einnig verið ákveðið, að reistur skuli heimavistarunglingaskóli á Reykhólum fyrir byggðir Austur-Barðastrandarsýslu og ferjubryggja byggð á Stað á Reykjanesi. Loks hafa byrjunarframkvæmdir verið hafnar við byggingu mjólkurbús.

Í tillögum Reykhólanefndar, sem skilaði álitum árið 1965, er m. a. lagt til, að lokið verði rannsóknum á skilyrðum þaravinnslu á Reykhólum. Hefur Sigurður V. Hallsson verkfræðingur unnið að slíkum rannsóknum og tilraunum af miklum dugnaði og ósérplægni. Fylgir yfirlitsskýrsla hans með grg. tillögu þessarar. Var hún samin að tilhlutun Reykhólanefndar. Samkvæmt áætlun hans, sem þó er ekki endanleg, er kostnaður við þarþurrkstöð, með 1000 tonna ársframleiðslu af þurrkuðum þara, um 3 millj. kr., en borkostnaður vegna jarðhitaframkvæmda 500—600 þús. kr.

Með tillögu þessari er lagt til, að hraðað verði undirbúningi þarþurrkstöðvar á Reykhólum, er framleiði a. m. k. 1000 tonn af þurrkuðum þara til útflutnings. Er markaður talinn öruggur fyrir þessa framleiðslu, Síðar mætti auka afkastagetu

þurrkstöðvarinnar upp í t. d. 2 þús. tonn. Fyrir öllum þessum atriðum er gerð glögg grein í skýrslu Sigurðar V. Hallssonar.

Mjög þýðingarmikið er, að hafizt verði handa um slíkan iðnað á Reykhólum. Mundi það eiga verulegan þátt í að treysta byggðina í þessum héruðum, en stuðla jafnframt að nokkurri nýbreytni í atvinnulífi þjóðarinnar. Þess vegna er þessi til-laga flutt.

Auk fyrrgreindrar yfirlitsskýrslu fylgir hér með sem fylgiskjal bréf frá Sig-urði V. Hallssyni til 1. flm. tillögunnar. Er þar gerð grein fyrir því undirbúnings- starfi, sem unnið hefur verið vegna þaraiðnaðar á Reykjanesi.

Fylgiskjal I.

Yfirlitsskýrsla um möguleika á öflun hrossaþara við Skálanes og þurrkun hans við jarðhita að Reykhólum á Reykjanesi á Breiðafirði.

Yfirlitsskýrsla þessi er tekin saman að beiðni Reykhólanefndar 27. október s. l.

Í skýrslunni er leitast við að gera grein fyrir niðurstöðum rannsókna og athug-ana á eftirfarandi þáttum, er undirritaður telur möguleika á nýtingu hrossaþara- miðanna við Skálanes byggjast á:

1. Alginsýruinnihaldi hrossaþarans.
2. Hrossaþaramagninu.
3. Öflunarmöguleikum og öflunarkostnaði.
4. Þurrkunarmöguleikum og þurrkunarkostnaði.
5. Nýtanlegum jarðvarma að Reykhólum og varmaþörf til þarapurrkunar.
6. Löndunar- og útskipunarmöguleikum.
7. Raforkumálum að Reykhólum og raforkuþörf til þarapurrkunar.
8. Mörkuðum og verði á þurrum hrossaþara erlendis.
9. Öðrum möguleikum á nýtingu þurrkstöðvar að Reykhólum.

1. Alginsýruinnihald þarans:

Verðmæti þara fer einkum eftir alginsýruinnihaldi þarans, en það breytist eftir árstíðum.

Í byrjun júnímánaðar 1963 voru þurrkuð við jarðhita að Reykhólum 700 kg af þurrum hrossaþara teknum við Skálanes. Voru stór sýnishorn af þara þessum send til Noregs og Frakklands og smærra sýnishorn til Skotlands. Mældist alginsýruinni- hald þarans aðeins 18.6%, en hafði í eldri sýnishornum mælt allt að 39%. Það er því enn eigi fullrannsakað, hvernig alginsýruinnihald hrossaþarans við Skálanes breytist eftir árstíðum. Úr þessu mun væntanlega verða skorið á næstu mánuðum, en fyrsta sýnishornið á þessu ári var tekið 23. febrúar s. l. af Revni Vigfússyni skip- stjóra í Flatey á m/b Konráði hinum nýja. Notar Reynir þaraló þá, sem við not- uðum við öflunartilraunir 1960 og 1963. Flutning þarans annast Staðarmenn, og fylgist Jón Snæbjörnsson á Stað með flutningum og þurrkuninni að Reykhólum, sem Ingi Garðar Sigurðsson tilraunabústjóri tók að sér. Undirritaður mun annast efnagreiningu á þaranum og fékk til þess styrk úr Vísindasjóði.

2. Hrossaþaramagnið við Skálanes:

1950 voru gerðar grófar þéttleikamælingar á þara við Skálanes og Reykjanes, og reiknaðist ferskt þaramagn vera um 3 kg/m² að meðaltali. Ætla má, að þessi tala geti samsvarað um 5 kg/m² að meðaltali, ef þéttleikinn er að breytast ár frá ári (eftir 11 ára sveiflum) á líkan máta og við Skotland. Við öflunartilraunir á nefndu svæði 1960 varð nokkuð ljóst, að heppilegasta svæðið til nýtingar mundi vera við Skálanes á um 17 km² svæði, en á því ættu að vaxa um 50 000—85 000

tonn af ferskum þara á svæðinu. Þetta magn samsvarar um 7500—13 000 tonnnum af þurrum þara. Nú eru þarablöðin einær, þ. e. falla af á hverju ári, en þarastilkirnir fleirærir, og enn fremur eru blöðin 80—88% af þunga þarans. Er því nauðsynlegt að ná sem mestu af blöðum þarans á hverju ári, því annars fara þau forgörðum. Ætti því að vera hægt að ná á hverju ári um 6000—10 000 tonnnum af þurrum þara. Undirritaður telur, að miða ætti við, að aflað yrði fyrsta árið 3350 tonna af ferskum þara, eða 500 tonna af þurrum þara, og síðan að hækka afköstin á nokkrum árum í að minnsta kosti 13 500 tonn á ári, eða 2000 tonn af þurrum þara, ef aðrar aðstæður leyfa.

3. Öflunarmöguleikar og öflunarkostnaður:

Niðurstöður öflunartilrauna með þarablöðum, sem gerðar voru við Skála- og Reykjanes 1960, og síðari athuganir sýna, að afla mætti allt að tveim tonnnum af ferskum þara á klst. pr. þarablöð. Yrði að gera ráð fyrir, að notaðar yrðu tvær klær og þær dregnar til skiptis. Þarinn yrði losaður úr klónum í öflunarbátinn sjálfan, sem flytti þarann á land. Mætti og nota sama bátinn til að flytja þurran þarann frá Reykjanesi t. d. út í Flatey, sem yrði þá útflutningshöfn þarans.

Telja má mögulegt, að finna megi með tilraunum aðrar gerðir öflunartækja, og mundi einhvers konar botnvarpa geta komið til greina. Þó eru nokkrir erfiðleikar við að skera eða brjóta þarastilkina í sjónum, því stilkur hrossaþarans er mjúkur og sveigjanlegur og liggur með hotni vegna mikils straums yfir neðansjavarhrygginn, sem þarinn vex á.

Norðmenn hafa lent í sömu erfiðleikum með öflun hrossaþara og við lentum í 1960, er við reyndum, auk þarablöðna, nokkurs konar botnvörpusleða. Náðum við aðeins upp þarablöðum, sem venjulega festust á hnífnum í sleðaopinu.

Öflunarkostnaður reiknast eftir niðurstöðum frá 1960 um kr. 200 pr. ferskt tonn eða um 1340 kr. pr. þurrt tonn. Verður að gera ráð fyrir, að væntanleg þurrkstöð greiði fyrir þarann kominn á land, þannig að öflunarmennirnir geri öflunarbátinn út sjálfir, en þurrkstöðin útvegi þarablöðin eða önnur heppilegri öflunartæki. Öflunarbáturinn þarf að geta tekið um 35—40 tonn af ferskum þara í hverri öflunarferð og geta haft tvær þarablöð í gangi í einu. Öflunartíminn yrði væntanlega frá febrúar fram í júní eða um 100 daga á ári, sem færi þó eftir veðri, ís og ekki sízt breytingum á alginsýruinnihaldi þarans.

4. Þurrkunarmöguleikar og þurrkunarkostnaður:

Gert verður hér ráð fyrir, að nægur jarðhiti sé fyrir hendi að Reykhólum.

Með hraðþurrkttilraunum í tilraunatæki (nokkurs konar þurrktorni með fjórum grindum eða þrepum) á hrossaþara teknum við Reykjavík og Skálanes hafa verið fundir þurrkunareiginleikar hrossaþara frá nefndum stöðum, þurrkaðs við fremur lágan hita (til að forðast niðurbrot á alginsýru þarans). Hafa og öll þurrkunarskilyrði, svo sem hleðsla í þurrkara, lofthraði, þrepafjöldi o. fl. verið fundin fyrir þau sérstöku tæki, sem lögð voru til grundvallar. Gerð tilraunaþurrktækjanna var miðuð við, að hægt yrði að byggja þaraþurrktæki í hvaða stærð sem hér yrði hugsanlega notuð og þurrkað gætu þara, en hann er sérlega límkennur hálfblautur.

Niðurstöður sýna, að fyrir hver 500 tonn af þurrum þara á ári, ef aðeins unnið á 100 sólarhringum, þurfi um 20 lítra á sek. af 95°C heitu vatni, ef kælt niður í 70°C, en um 10 l/sek., ef kælt í 45°C. Við notkun slíks lághita jarðvarma þarf stóran lofthitara, sem er dýrasti hluti þurrktækjanna. Einnig þarf öflugan loftblásara. Heildarraforkuþörf þyrfti að vera um 50 kW alls pr. 500 tonn þurrs þara, ef aðeins unnið á 100 dögum. Stærð verksmiðju og orku- og varmaþörfin stendur að sjálf-sögðu í beinu hlutfalli við, hve lengi hægt er að vinna á ári.

Enn er eigi fullreynt, að hve miklu leyti alginsýra í hrossaþara brotnar við hraðþurrkun við lágan lofthita. Þó benda prófanir á seigju alginsýru úr hraðþurrk-

uðum þara til þess, að um litla breytingu sé að ræða, ef þarinn er þurrkaður með um 70°C heitu lofti á um 3 klst., eins og gert var við fyrrnefndar hraðþurrktilraunir.

Þurrkkostnað er nokkuð erfitt að áætla enn, en hann hefur verið áætlaður eigi minna en 1500 kr. pr. þurrt tonn, að undanskildum flutningskostnaði á ferskum þara frá löndunarstað að Reykhólum. Sá kostnaður yrði væntanlega um kr. 30—50 pr. ferskt tonn eða um kr. 210—350 pr. þurrt tonn, en flutningur á þurrum þara frá Reykhólum út í Flatey yrði væntanlega um kr. 50—100 pr. tonn. Kostnaðarverð þurrs þara í Flatey mundi þá verða um kr. 3100—3300 pr. tonn, ef öflunarkostnaður er 1340 kr.

Stofnkostnaður, án borkostnaðar, en með mjölskemmu fyrir 130 daga framleiðslu, yrði, mjög lauslega áætlað, væntanlega um 1.7 Mkr. fyrir 500 tonna ársframleiðslu, 2.8 Mkr. fyrir 1000 tonna og 4.6 Mkr. fyrir 2000 tonn af þurrum þara á ári. Þurrkstöðin mundi afla um 1.5—6.5 Mkr. verðmæta á ári eftir stærð varlega áætlað eða um og yfir stofnkostnað á ári.

5. Nýtanlegur jarðvarmi að Reykhólum og varmaþörf til þaraþurrkunar:

Mælingar voru gerðar á Reykhólasvæðinu 1942 og 1951, og mældist heildarrennslið um 11.5 og 25 lítrar/sek., en hitastig vatnsins mældist mest um 100°C. Ekki hefur enn náðst í þriðju mælingarniðurstöðurnar, sem afhentar voru Alþingi um 1942, en þær gætu e. t. v. skorið úr um, hvor hinna talnanna er nær sanni. Þó telur undirritaður fyrrnefndu töluna raunhæfari.

Komið hefur til mála að mæla rennsli hveranna á svæðinu á vegum jarðhita-deildar Raforkumálaskrifstofunnar í sumar. Þó er augljóst, að borun á staðnum er nauðsynleg, ef fá á á einum stað nægilegt vatn fyrir þaraþurrkstöð, er þyrfti 20—80 l/sek. af 95°C heitu vatni, þ. e. fyrir þurrkstöð, er framleiddi 500—2000 tonn af þurrum þara. Um 70°C heitt vatn færi þá frá þurrkstöðinni, og mætti nota það til upphitunar. Ef skortur yrði á vatni, þyrfti að gera ráð fyrir stærri loft-hitara, og yrði vatnsþörfin þó minnst um 10—40 l/sek. eftir ofangreindum afköstum.

6. Löndunar- og útskipunarmöguleikar:

Paranum, sem aflað yrði við Skálanes og þurrkaður að Reykhólum, þyrfti að landa við bryggju á Reykjanesi. Þurrum þara yrði síðan að skipa út á sama stað, því að fráflutningur á landi yrði væntanlega of dýr.

Með tilliti til afstöðu þaramiðanna við Skálanes til Reykjanes vegna flutninga á paranum á sjó og landi er, að álitu undirritaðs, Klauf í Staðarvík heppilegasti staðurinn fyrir bryggju á Reykjanesi. Vex í vikinni þari (sérstakt afbrigði af hrossaþara, sennilega ónothæft), þótt leirug sé, og bendir það til þess, að botninn sé grýttur eða að klettur séu undir leirlaginu. Mjög óvíst er, hvort tilraunaborunar þurfi við til könnunar á bryggjustæði, og nýta ætti alla þekkingu Staðarmanna við val á legu, undirbúning og byggingu bryggjunnar.

Ísar munu geta verið í Staðarvík fram í febrúar—marz og jafnvel í apríl, en oft leggur vikina ekki síðla vetrar. Skemmdir á bryggju vegna ísa eru mjög ólíklegar. Vegna mögulegrar lokunar Staðarvíkur af völdum ísa er nauðsynlegt að gera ráðstafanir fyrir bráðabirgðalöndun annars staðar, t. d. að Laugalandi, ef þar yrði þá auðveldara að brjótaast að landi.

Kostnaður við uppfyllta steinbryggju í Klauf var talinn 1955 mundi verða um kr. 250 000.00. Nú vantar aðeins herzmununinn á, að vegur sé kominn alla leið niður í Klauf.

Sennilega yrði hagkvæmast að landa paranum í netatrossum beint úr öflunarbatnum og upp á flutningavagna eða bila, sem kæmust út á bryggjuna. Útskipunin yrði væntanlega á sama máta, þ. e. þurr þarinn, í „böllum“ eða sem gróft mjöl í pokum, yrði tekinn af flutningatækinu beint í öflunarbátinn, sem flytti hann vænt-

anlega í Flatey til geymslu (t. d. í fyrrverandi frystihúsi), þar til hann yrði sóttur af útflutningsskipinu.

Vafalaust hefði bryggja í Klauf mjög mikil áhrif á samgöngur á sjó á milli Reykjaness og staða við og á Breiðafirði.

7. Raforkumál að Reykhólum og raforkuþörf til þaraburrkunar:

Lögð var árið 1961—1962 einfasa lína frá Þverárvirkjun um Króksfjarðarnes til Reykhóla. Var hætt við lögn á þriggja fasa línu og gert ráð fyrir, að úr því yrði bætt, ef fært yrði og þörf krefði síðar. Einfasa línan mun geta flutt til þaraburrkstöðvar að Reykhólum um 50 kW, en ef breytt í þrífasa 150 kW. Ef miðað yrði við, að þarinn yrði malaður í þurrkstöðinni að Reykhólum, mundi heildarraforkuþörf þurrkstöðvarinnar verða, eins og fyrr segir, um 50—200 kW fyrir 500—2000 tonn af þurrum þara á ári.

8. Markaður og verð á þurrum hrossapara erlendis:

Markaðir eru fyrir hendi nú í Noregi og Frakklandi fyrir minnst 1000 tonn af þurrum þara á ári, en einhverjir möguleikar eru einnig væntanlegir í Bretlandi. Hefur undirritaður haft samband við stærstu framleiðendur í þessum löndum, en eigi enn fengið fullnægjandi hátt verðtilboð. Verðið mun þó vera um og yfir kr. 3000.00 pr. þurrt tonn komið til þessara landa, en þá er miðað við lágsta innihald á alginsýrunni, sem fundizt hefur í hrossaparanum á Breiðafirði. Sýnishorn hafa verið send út, og fleiri verða send á næstu mánuðum, jafnframt því sem fylgzt verður með alginsýrubreytingum í þarasýnishornum, sem send verða hálfsmánaðarlega frá Breiðafirði næstu 4—5 mánuðina.

Keppa þarf að því að afla sem alginsýruríkasts þara og tryggja með rétttri meðferð hans úrvals vöru, ef hægt er. Takist það vel, má búast við því, að framleiðsla á þurrum þara að Reykhólum geti orðið hagkvæm.

9. Aðrir möguleikar á nýtingu þurrkstöðvar að Reykhólum:

Eigi er enn vitað, hvort hagkvæmt yrði að afla þangs við Reykjaness eða flytja hálfþurrt þang annars staðar frá að Reykhólum til fullvinnslu á mjöli, en vissulega ætti að athuga þá möguleika nánar. Einnig ætti að athuga möguleika á þurrkun grass í þaraburrkara að Reykhólum.

Lokaniðurstöður:

1. Með stuðningi ríkisins og Staðarmanna og þeirra erlendu aðila, sem áhuga hefðu á þarakaupum hér, ætti að vera hægt á næstu mánuðum að gera fulla grein fyrir möguleikum hrossapraburrkstöðvar á Reykhólum.
2. Í slíkri stöð mætti vinna verðmæti, er næmu um og yfir 6 Mkr. á ári að minnsta kosti.
3. Aukin verðmætasköpun í þaraburrkstöð að Reykhólum gæti orðið, ef afla mætti þangs við Reykjaness eða flytja það frá fjarlægari þangmiðum. Einnig mætti auka verðmætasköpun með heymjölsvinnslu í þaraburrkstöð að Reykhólum.

Á það skal bent að lokum, að undanfarið hefur undirritaður notið ágæts stuðnings þaraá hugamanna við Breiðafjörð, og veltur framgangur þaramálsins á áframhaldandi aðstoð þeirra, einkum við öflun og þurrkun þarasýnishorna á næstu mánuðum.

Fáist og nægilegur fjárhagslegur stuðningur við lokaathugun á framangreindum þáttum þaramálsins, ættu engin vandkvæði að vera á því, að verulegur skriður komist á þaramálin og að margra ára hægfare athugun verði brátt lokið.

Virðingarfyllt,

Reykjavík, 1. marz 1965.

Sigurður V. Hallsson.

Fylgiskjal II.

Hr. alþingismaður
Sigurður Bjarnason.

Reykjavík, 12. janúar 1967.

Málefni: Öflun og þurrkun á þara 1966 og aðkallandi verkefni 1967 varðandi þaraiðnað á Reykjanesi við Breiðafjörð.

Með vísan til stutts viðtals við yður, 12. desember 1966, sendi ég hér með umbeðna greinargerð.

Á árinu 1966 lagði Jarðhitadeild Raforkumálaskrifstofunnar fram kr. 425 000.00 til byggingar tilraunaþurrkstöðvar að Reykhólum á Reykjanesi og til þurrkunar á 1200 kg af þara, sem send voru í tilraunavinnslu til Noregs og líkaði vel.

Framlag mitt til þessara framkvæmda, sem urðu miklu dýrari en reiknað hafði verið með, varð um kr. 142 000.00, og hefur það tjón valdið mér þungum búsigjum. Um 20—30 manns voru viðriðirnir framkvæmdir þessar, flestir Breiðfirðingar. Aðalástæðurnar fyrir umframkostnaði við framkvæmdir voru þær, að m/b Konráð frá Flatey, fékkst ekki til þaraöflunar, og varð að gera út bát frá Kópavogi (til að forða framkvæmdum frá árs seinkun). Fá varð og tvo menn við öflunina vegna vöntunar á bryggju, sem ákveðið hafði verið að byggð yrði vorið 1966, en selflytja varð þarann í land í strigapokum og ryðja veg upp á veginn í Klauf. Hafnleysið olli einnig því, hve öflunin gekk seint, vegna tafa við að setja þarann í poka. Þá reyndist tafsamnt að mata og færa þarann í gegnum þurrktækin, og var þar einkum um að kenna, að ekki hafði tekizt að útvega rétt efni í skúffubotna þurrkturmsins í tæka tíð. Einnig var blásarinn, sem fenginn var að láni í Hvallátrum, heldur lítill og heita vatnið með minna móti. Góð ráð Staðarmanna og hugmyndir gerðu verkið ódýrara, en erfiðleikar á að fá menn í vinnu og tiltölulega hár kauptaxti gerðu þann búhnykk minni en ella.

Árangri framkvæmdanna 1966 mun ég skýra nánar frá í skýrslu til Raforkumálastjóra og er sú skýrsla á lokastigi. Skýrslu þessari mun fylgja afrit af bréfi frá A/S Protan í Noregi, en í því er lýst yfir, að fyrirtækið sé reiðubúið að kaupa 100 tonn af þurru þara af sömu gæðum og þau 1200 kg voru, sem ég sendi þeim í ágúst s. l. og þurrkuð voru við jarðhita við þau skilyrði, sem gert yrði í fullkominni þurrkverksmiðju.

Markaðir munu víðar en í Noregi fyrir Breiðafjarðarþara, og bærust fyrirspurnir frá Frakklandi, eftir að ég sendi þangað nokkur hundruð kg af þara, sem höfðu verið súgþurrkuð í hlöðu í tilraunaskyni að Reykhólum 1963 á vegum Rannsóknaráðs ríkisins. Sú framkvæmd kostaði um kr. 30 000.00 meira en það fé, sem fékkst til framkvæmdanna.

Bráðabirgðaáætlanir um framleiðsluverð í þurrkverksmiðju, er framleiddi 1000 tonn af þurru þara á ári, sýna, að hægt væri að framleiða þaramjöl á markaðsverði í Noregi og væntanlega í Frakklandi. Miklar líkur eru fyrir því, að bryggja verði smíðuð í Klauf í Staðarvík á Reykjanesi í vor, og mun það geta haft undirstöðubýðingu fyrir þróun þaraiðnaðar á Reykjanesi.

Annar grundvallarþáttur til framgangs þaramálsins væri borun eftir heitu vatni (eða gufu) að Reykhólum. Þyrfti að leita aftur til Jarðhitasjóðs um styrk til borunar að Reykhólum.

Þar eð úr Jarðhitasjóði er aðeins veitt fé, er nemur helming borkostnaðar, þarf að leita til annarra aðila um viðbótarfé. Fullkanna þarf, hvort nægilegur jarðvarmi fæst til þaraþurrkunar (10—40 l/sek. af 95—100° C heitu vatni, eftir stærð verksmiðju). Jafnframt þarf að gera kostnaðaráætlun fyrir þaraverksmiðju í fullri stærð.

Af greinargerð þessari má sjá, að þróun þaraiðnaðar á Reykjanesi á Breiðafirði byggist á lausn eftirfarandi verkefna á þessu ári:

1. Bryggjusmiði í Klauf.
2. Borun að Reykhólum.
3. Gerð kostnaðaráætlunar fyrir þaramjölsframleiðslu að Reykhólum.
4. Framleiðsla á 100 tonnum af þurrum þara til útflutnings til Noregs. Nota má tilraunaþurrktækin, sem byggð voru 1966, með nokkrum lagfæringum.

Enn fremur má geta þess, að þurrkilraunum er lokið, en könnun og smíði hagkvæmra þurrktækja í fullri stærð yrði framkvæmd hér á landi. Óflunartæknin er þó enn eigi nægilega hagkvæm, og þyrfti fé í tilraunir með tæki, sem ég tel að smíða þurfi að einhverju leyti erlendis. Óflunartilraunir væri æskilegt að gera í sumar, en er þó eigi talið með í ofangreindum framkvæmdarlista.

Ég vænti þess, að þaramálið njóti áframhaldandi og vaxandi stuðnings yðar og þingmanna Vestfjarða, og treysti því, að nægilegt fé fái til þeirra framkvæmda, sem að framan er greint frá undir lið 2.—4.

Hvað kostnað varðar, mun borun að Reykhólum kosta kr. 500 000.00—600 000.00, kostnaðaráætlun nokkra tugi þúsunda og framleiðsla á 100 tonnum af þaramjöli (að frádrögnum greiðslum, sem fengjust fyrir þarann í Noregi) nokkur hundruð þúsund, alls rúmlega eina millj. króna. Undanskilinn er kostnaður vegna stjórnunar á framleiðslu þaramjölsins.

Undirbúningur að öflun og þurrkun á 100 tonnum af þara þyrfti að hefjast sem fyrst. Því er nauðsynlegt, að þaramálið verði tekið fyrir nú þegar af þeim aðilum, sem styðja vilja mál þetta, en ég tel þá vera, utan Raforkumálastjóra, háttvirta þingmenn Vestfjarða, háttvirtan iðnaðarmálaráðherra og væntanlegt Iðnþróunarráð. Ég hef þegar kynnt málið með bréfi og almennri greinargerð, háttvirtum iðnaðarmálaráðherra, Jóhanni Hafstein, en treysti því, að þér getið fylgt málinu eftir til þess framgangs, sem það dæmist verðskulda.

Ég vænti þess, að þér látið mig vita sem fyrst, hvað þér teljið að gera þurfi í málinu, og er reiðubúinn til viðræðna um framkvæmdir 1967.

Virðingarfyllst,

Sigurður V. Hallsson.